53e jaar — Nr 120.

Zaterdag, 6 October 1906.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

Abonnement :

Drie maal per week : 6 fr. per jaar.
Twee » » 5 »
Een » » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 6 OCTOBER.

VAN ALLES WAT.

LIBERALE GETUIGENIS. — De *Munchener neueste Nachrichten* is een der grootste liberale gazetten van Europa.

In het nummer van Donderdag 13 September, 1e bladzijde, 5e kolom, staat een artikel over België.

Daarin lezen wij het volgende :

« Men treedt in 't gewoel van Brussel, met de herhaalde gewaarwording, dat men een voorkomend, openhartig en welgezind volk voor zich heeft...

« *Zonder twijfel draagt de uitgebreide welstand der Belgen veel bij tot de aangenaamheid van hun karakter.* De werklieden laten den indruk niet dat zij iets te kort hebben. Geen afgrond ligt er tusschen den welstand van Brussel en dezen van andere steden, alhoewel Brussel eene *verzamelplaats* is van geld en rijkdommen en wat ook overal het geval niet is — een middenpunt van vriendelijkheid. »

Ziedaar eene getuigenis door liberalen gegeven !

Is het nu niet waar, beste lezers, dat ons land, na 22 jaren gezucht te hebben onder de heerschappij der papen, onder de dwingelandij der dompers, het laatste van de wereld geworden is ?

* * *

ZE ZIJN TEGEN DEN GODSDIENST NIET !! — Te Buenos-Ayres, in de Argentijnsche Republiek, werd dezer dagen het internationaal congres der vrijdenkerij, of liever der godlooschenaars, gehouden. De Belgische en Fransche vrijdenkers waren er vertegenwoordigd door CITOYEN Furnémont, socialistisch volksvertegenwoordiger van Namen. Deze heeft voorzeker alzoo nog eens willen bewijzen dat de socialisten niet tegen den Godsdienst zijn !

* * *

ONDERWIJS EN ONDERGANG. — Het blad LA DÉPÊCHE, uit de Fransche stad Toulouse, is Combesgezind en godsdiensthatend.

Het blad redeneert over de officieele scholen in Frankrijk, en over den uitslag welken zij opleveren.

De redeneering der DÉPÊCHE is als volgt :

« Alles in de officieele school in Frankrijk, is geschikt om huralisten en schrijvelaars te maken. Alle leerlingen daar denken op een plaatske, tegen welhaast. Dat wordt hun zoo in de ooren geblazen. Ze zullen later wel op een bureel geraken, bij den eenen of anderen ambtenaar, en zoo zullen zij geplaatst zijn in de wereld, en zal hun broodje gebakken zijn. » Daar zullen zij weinig werken, weinig winnen, weinig verhoogen, en ten lange laatsten een pensioentje trekken. »

De DÉPÊCHE zegt dat het met de leerlingen van de vrije scholen juist het contrarie is. De katholieke scholen, meestal, en hunne leerlingen moeten dus niet HOPEN op hier of daar BESCHERMING en zich dan ook aan geen POSTJE verwachten. Dus, ze moeten wat anders zoeken om te leven, en zij wiens ouders eenigzins bemiddeld zijn, ze beginnen eene nijverheid, of gaan den handel aan. Daar hebben zij last en werk, dat is zeker; zij kunnen hunne zaken meer uitbreiden, meer aangaan; zij kunnen hun verstand hun beleg en hunnen vlijt te nutte maken, en veelal komen zij tot fortuin en tot staat.

De DÉPÊCHE zegt dat de officieele school eene voorname reden is van Frankrijk's verval. Een groot deel der Fransche krachten is verlamd door de bureaucratie, en alle dagen worden er NIEUWE POSTJES gemaakt, om NIEUWE VRIENDJES te kunnen gerieven. Alzoo komt het ook dat Engeland en Duitschland, onder andere, zoo verre voor Frankrijk zijn, en het geheel in de schaduwe duwen, voor wat nijverheid en bedrijvigheid betreft.

Zoo dat de officieele school het, alzoo langzamerhand, wel al zou verongelukken : geloof, zeden, wilskracht, bedrijvigheid, fortuin, welstand !

En 't is een Combesblad dat zulke dingen zegt !...

* * *

DE GODIN DER REDE ! — De framassons in Frankrijk schijnen gevolg te willen geven aan hunne bedreiging, zelf zoogezegde eeredienstvereenigingen te stichten, ten einde zich meester te maken van de kerken en de erbij behoorende goederen. In het departement der Tarn schoolmeesters aldus aan 't werken zijn, om de basiliek van Lourdes in te palmen en er den eeredienst in te stellen van de godin der Rede van de eerste Fransche revolutie. Misschien, gelijk in die rampspoedige tijden, zouden de godsdienshaters nu ook weer een ontuchtig vrouwspersoon willen doen plaats nemen op de ontheiligde altaren. En 't is voor zulke afschuwelijkheden dat de Belgische liberalen en socialisten in bewondering staan !!! En dat noemen zij een bewind van vrijheid en verdraagzaamheid !!

* * *

Liberale en Socialistische bladen zijn weer erg gestoord over de mirakels die te Lourdes of elders gebeuren. Wanneer iemand een verloren arm of een verloren been zal terug krijgen, dan eerst zullen zij in of aan mirakels gelooven, zeggen zij.

Dat is juist gelijk de Joden deden met Christus. De talrijke mirakels die Hij pleegde, telden bij de Joden voor niets. En wanneer Christus gekruisigd was, daagden zij hem uit van het kruis te komen om te bewijzen dat hij waarlijk de zoon Gods was.

De handelwijze onzer hedendaagsche Liberalen en Socialisten is dus geene nieuwigheid. Zij zijn slechts de maëpers der vuile Joden, die op den Calvarieberg, op den Golgotha, God zelf kwamen uitdagen.

Wij hebben medelijden met hunne armzalige houding, met hunne Joodsche vitterijen.

* * *

HET KRUIS UIT DE SCHOOL. — M. Paul Meunier, volksvertegenwoordiger van het departement Aube (Frankrijk) heeft aan den minister van onderwijs, in Frankrijk, eenen brief geschreven, waarin hij vraagt alle godsdienstige zinnebeelden uit de scholen te doen verwijderen.

Reeds zijn verscheidene anti-klerikale gemeenteraden in Frankrijk vooruitgeloopen en hebben op eigen hand het kruisbeeld uit de school weggenomen. Bovengenoemde « blokman » eischt thans dat die maatregel algemeen gemaakt worde.

En dan ? Waar God verbannen wordt komt de duivel in de plaats. De roode vlag zal de plaats van het kruis innemen ; de *Carmagnole* en de *Internationale* zullen het gebed vóór en na de school vervangen en Frankrijk zal... gered (!) zijn !!

Spaarzaamheid in Limburg.

Een vriend uit het Walenland zendt ons een Fransch liberaal weekblad, waarin Limburg het op zijne kneukels krijgt. Limburg is de provincie waar het minst gespaard wordt : Tot bewijs van zijn gezegde haalt de schrijver de volgende cijfers aan : volgens het verslag der Algemeene Spaarkas voor 1905, zijn de drie Limburgsche arrondissementen onder de zeven arrondissementen van België waar er het minst spaarboekjes op 1000 inwoners zijn. Het arrondissement Hasselt komt heel en gansch aan den staart onder dit opzicht, en hetzelfde arrondissement is ook 't voorlaatste wat de verhouding betreft tusschen de gestorte sommen en de bevolking. Daaruit trekt de schrijver het besluit dat Limburg de meest « verachterde » provincie van België is.

Die heer schrijver heeft vergeten zijnen bril op zijnen neus te zetten. Het is waar dat Limburg de provincie is waar, in evenredigheid met de bevolking, het minst gestort wordt in de Algemeene Spaarkas onder waarborg van den Staat, maar er zijn in Limburg, indere spaargelden dan die welke naar de Algemeene Spaarkas gaan, en dat heeft de heer schrijver vergeten.

Wanneer een koolmijner of een werkman uit de steden een weinig geld gespaard heeft, kan hij maar twee middelen gebruiken om dat geld te plaatsen : ofwel het in de spaarkas storten, ofwel stadsloten koopen. Wanneer de Limburgsche boer wat zilveren schijven bijeengekregen heeft, verbetert hij zijne landerijen, of koopt hij een stuk vee bij, of, indien de gelegenheid zich aanbiedt, koopt hij een stuk grond, en dat brengt hem wat anders op dan een spaarboekje of stadsloten. Sedert eenige jaren is de Limburgsche veestapel op wonderbare wijze vermeerderd, dank aan de spaarzaamheid der Limburgsche boeren. Sedert eenige jaren is, bijna overal in Limburg, de verkoopwaarde van den grond merkelijk verhoogd, en het zijn de heeren niet meer die koopen, het zijn de boeren, die gespaard hebben.

Het is een geheim voor niemand dat de schulden welke de boeren vroeger hadden moeten maken, spoedig afgelegd worden, dat de hypotheken verdwijnen — nog eens, omdat de boeren gespaard hebben.

Laat ons hierbij voegen dat, in sele dorpen van Limburg, de spaargelden, in afwachting dat zij voorgoed geplaatst worden, naar de Raiffeisenkas gaan, en niet naar de Algemeene Spaarkas.

Indien men rekening houdt van al die omstandigheden, mag men met zekerheid zeggen dat er nergens, in België, meer en hardnekkiger gespaard wordt dan in Limburg — en dat dus de reeds genoemde heer schrijver den bal leelijk mis slaat, wanneer hij beweert dat Limburg de meest verachterde provincie van België is.

De Rozenkrans.

De Rozenkrans is een godvruchtsoefening die bestaat in vijftien keeren den Vaderons en honderd-vijftig keeren den Weesgegroet te lezen ; zoo begrijpt den Rozenkrans vijftien tientjes van Weesgegroeten, het gewoon Rozenhoedje slechts vijf en ze dienen om de vijftien bijzondere mysteries uit het leven onzes Heeren en der H. Maagd te eeren. De Rozenkrans is dus een kort begrijp van het Evangelie, eene soort van geschiedenis van het lijden, van den zegepraal van Jesus-Christus, welke de ongeleerdsten kunnen verstaan en door dewelke ze de waarheden van het kristendom in hun geheugen kunnen prenten.

De instelling van den Rozenkrans wordt doorgaans den H. Dominicus toegeschreven.

Er zijn er die zijnen oorsprong van vroeger willen doen dagteekenen, zelfs van in het jaar 1100 Anderen schrijven haar toe aan Paulus, tijdgenoot van den H. Antonius ; In het graf van den H. Gertrudis van Nijvel, die ten jare 667 stierf, heelt men aaneengesnoerde bollekens gevonden als die van een paternoster.

Het is buiten twijfel dat de kluizenaars uit de eerste tijden der kerk zich van kleine steentjes of dergelijke zaken bedienden om het getal hunner gebeden te tellen : Die niet lezen of het psalmboek van buiten opzeggen konden, baden in de plaats meermalen het Vaderons bijzonder op de uren op dewelke, de dienaars der kerk de psalmen zongen. De geringe menschen teekenden het getal dier gebeden aan bij middel van zekere soort van nagelen die ze aan den gordel vasthechten. Het gebruik van op dezelfde wijze de Engelsche groetenis te bidden dagteekent van later.

Wat er ook van die feiten of die verschillige gedachten der schrijvers zij of niet, het is schier bewezen dat de H. Dominicus het gebruik heeft ingevoerd van vijftienmaal den Vaderons en 150 maal den Weesgegroet te bidden ter eere der vijftien bijzondere mysteries van Jesus-Christus, waar de H. Maagd aan deel nam ; dat gebeurde ten jare 1208 of iets vroeger en het inzicht van den H. Dominicus daarin was van de geloovigen te vrijwaren tegen de dwalingen der Albigenzers en van eenige andere ketters, die het geheim der menschwording durfden lasteren en aanranden.

Werk der Retraiten.

De Christene broederliefde is onuitputbaar. Die waarheid biedt zich zonneklaar voor al wie eenen oogslag wil werpen op het werkje, dat onlangs verscheen, en handelt over het retraiten werk.

Als men nagaat, zegt de schrijver, een oud retraitant, wat er deze laatste tijden — vooral deze laatste jaren op sociaal gebied in ons België door de Katholieken gedaan is, als men die instellingen in oogenschouw neemt, welke aller ten bate van den minderen man zijn tot stand gebracht, dan staat men, waarlijk verbaasd over de bedrijvigheid en werkzaamheid der onbaatzuchtige volksvrienden.

Tusschen al de volkswerken is er één bij uitmuntendheid, dat is de *gesloten retraite.*

Weinig is het gekend en bijgevolg ook niet gewaardeerd, noch genoegzaam ondersteund ; doch op plaatsen waar men ze van nabij in werking ziet, of waar men ze kent bij ondervinding, beseft men hare waarde, begrijpt men haar doel en is men ten volle bewust van hare belangrijkheid, van haar groot nut en buitengewoon voordeel.

Alle andere maatschappelijke instellingen beogen hoofdzakelijk het stoffelijk welzijn ; zij zijn geschapen om den toestand, om het lot van den werkman en landbouwer te verbeteren en zijn dus zeer prijsbaar en dienstig. De gesloten afzondering of retraite plaatst zich vooral op zedelijk en godsdienstig gebied, en pleegt als duslanig onberekenbaar goed, zoo voor de personen als voor de huisgezinnen, de vereenigingen en de maatschappij.

Welk is nu het doel der retraiten ?

Het doel van dit werk is christenen te vormen, geharnast tegen den verderfelijken invloed onzer eeuw, en, met woord en daad, het goede voort te zetten.

Men wil van den arbeider een man van overtuiging maken, die noch zwakte, noch menschelijk opzicht kent en tot apostel der goede zaak tusschen zijne medegezellen zal strekken. De geestelijkheid zijner parochie zal hij dapper ter hand staan. De kwaden zijn niet zoo talrijk, maar zij durven en spannen samen. Geef mij eenige welgevormde mannen en ik zal een werkhuis, eenen kring, eene parochie veranderen.

En de middelen ?

De afzondering, de onderrichting, het gebed. Den mensch van het aardsch gewoel verwijderen, hem gedurende drie dagen wegnemen, uit het midden waarin hij leeft, hem bevrijden van de bederfelijke vermaken der wereld, hem ontrekken aan den kommer van het dagelijksch leven, hem het doel en het spoedig einde van 's menschen leven voor oogen stellen, hem zijne toekomst en zijn hart laten peilen, hem vernederen voor zijne gebreken en hem verheffen voor Jesus Christus, hem voorstellen den God-Mensch als voorbeeld ter navolging, als Koning, wiens soldaat hij is, als Verlosser en God, dien hij moet dienen, beminnen en bezitten. Verders bij het gebed voegen de zelfopoffering, de overwegingen ; bij het werk der gratie de persoonlijke medewerking om zoo te geraken tot overwinning op zijn eigen zelven, tot de herschepping van den wereldschen mensch in een waren Christen en oprechten apostel.

Ziedaar het plan der gesloten retraite. Ziedaar de middelen die men er gebruikt.

Ja, dat wordt daar beproefd op eenvoudige manier, zonder veel beslag, maar op praktische en doeltreffende wijze. En — de ondervinding heeft het bewezen — dat is de uitslag welke men er bekomt, zoowel bij jongelingen als bij mannen, zoowel bij landbouwers en werklieden als bij heeren en burgers.

De *Postrijder* van heden bestaat uit **drie bladen**.

Stads- & Provincienieuws.

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 18 OCTOBER.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 257 koeien en kalveren, 184 vette varkens en 1733 magere varkens, schapen 9.

Apotheek. — Zondagsrust.

Zondag zal de Apotheek van M. BROEDERS alleen open blijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodwendigheden.

De comptante betaling wordt vereischt.

DAVIDSFONDS. — *Het groot openbaar feest van aanstaanden zondag.* —

In de tooneelzaal der « Concordia », zondag 14 october, te half vijf namiddag, geeft de stedelijke afdeeling van ons « Davidsfonds » haar jaarlijksch openbaar feest, dat zich vooral zal kenmerken door eene heerlijke conferentie

OVER BESCHAVING,

waarvan zich wel heeft willen gelasten, de Zeer Eerwaarde Heer KANUNNIK J. J. EVERS, Algemeene Secretaris van het « Davidsfonds ».

Het gekend spreektalent en de geleerdheid van den redenaar zijn een waarborg voor de degelijkheid zijner verhandeling, waarop eenieder zich, op weldoende wijze, zal vergasten.

Benevens deze veelbelovende letterkunde, bevat het programma aantrekkelijke en liefgekozen stukken voor orkest ; Koren voor Dames en Heeren, zijnde : A. Te wapen. — B. Engelenkoor. — C. O Kruis, woorden van *A. Janssens*, muziek van *S. Van Vlemmeren*, en daarbij het algemeen hervraagd koor van meester Tinel : « Drie zidders », woorden van Claeys. — Alleenzanger : M. *Cesar Ruyters.*

Wij kunnen ook nog melden : een kwartet voor twee Dames en twee Heeren, met orkestbegeleiding. — Woorden van *Guido Gezelle.* — Muziek van *F. Vranken.*

Eindelijk de opvoering van een nieuw oorspronkelijk blijspel van Nic. Theelen, *Sander Visèkes*, dat door onze « Witte Lelie » met alle zorg wordt voorbereid. — Zeggen wij ten slotte, dat het feest volkomen kosteloos is. —

Voorbehouden plaatsen zijn beschikbaar voor de leden van het « Davidsfonds » en de medewerkers. — De overige voorbehoudene stoelen mits 0,50 fr. — T.

Herziening der Kiezerslijsten.

De kiezerslijst der stad Tongeren voor 1906-1907 is ter beschikking der katholieke kiezers in het lokaal van den « Volksbond St-Maternus » (Hondstraat). Al de katholieken zijn dringend verzocht dezelve te komen raadplegen 's maandags, 's dinsdags en 's donderdags van 9 tot 12 ure 's morgends, en 's zondags van 4 1/2 tot 6 ure 's namiddags, om zich te verzekeren of hun naam ingeschreven is met het getal stemmen waarop zij meenen recht te hebben en des noods de vergissingen vast te stellen.

Hunne reclamatiën worden ontvangen tot 31 october en zullen dan aan het gemeentebestuur overhandigd worden.

Ter gelegenheid der **Foor van Luik**, zal de volgende nachttrein ingericht worden, elken zondag der maand October, tusschen Luik-Jonfosse en Hasselt :

Luik Jonfosse	11,58
» Paleis	12,03
» Vivegnis	12,10
Herstal	12,16
Milmort	12,28
Liers	12,35
Villers Juprelle	12,46
Glons	12,52
Nederheim	12,58
Tongeren	1,08
Hoesselt	1,19
Bilzen	1,24
Beverst	1,31
Diepenbeek	1:38
Hasselt	1,47

Te beginnen van Herstal zal deze trein enkel de reizigers opnemen, voorzien van eenen heen en weerkaart of van een abonnement.

Woensdag heeft te Hasselt het **huwelijk** plaats gehad van M. Jean Jageneau, Notaris te Ruckelingen-op-Jeker, met Mejufvrouw Anna Quaedvlieg.

Gemeenteraad van Tongeren.

Aanstaande maandag 8 October, om 5 ure, openbare zitting.

Examens

M. Armand Claessens van Tongeren heeft het derde examen van het Doctoraat in de Rechten afgelegd.

M. Jules Frère van Tongeren heeft het eerste examen van 't Doctoraat in de Rechten afgelegd.

M. Godefroid Collée van Ruckelingen-op-Jeker heeft het aannemingsexamen in de School van handels- en consulaire wetenschappen, der Hoogeschool van Leuven, afgelegd.

Hasselt. — EENE NIJVERHEID BEDREIGD. — Het Duitsche tolwezen heeft aan onze Limburgsche vischkweekers laten weten dat een inkomrecht van 15 mark per 100 kilo gesteld is op de volwassen karpers. In Duitschland wonen voor onze provincie, de voornaamste afnemers van grooten visch. Zoo dit recht volgehouden wordt, is de uitvoer langs dien kant onmogelijk en wordt eene jonge, doch bloeiende Belgische nijverheid, met ondergang bedreigd.

't Is te hopen dat de achtbare heer minister van landbouw dadelijk dien droevigen toestand aan de Duitsche regeering doe kennen en de intrekking verkrijge van dezen handeldoodenden maatregel.

— HENGSTENKEURING. — De prijs voor de hengsten van 3 jaar werd toegekend aan P. Kallen, van Lanaeken. Voor de hengsten van 4 jaar en ouder ; 1. C. Cleeren, Stevoort ; 2. P. Kallen, Lanaeken ; 3. B. Hayen, Diepenbeek. Voor de bewaringspremie werden aangenomen de hengsten van MM. Fagard, Hoesselt ; Hulsmans, Beeringen ; Cleeren, Stevoort en Timmermans, Linckhout.

Cortessem. — ONGELUK VERMEDEN. — Een 3-jarig knaapje speelde met een kruiwagentje op de tramlijn. De machinist dieed de noodfluit gaan, doch 't kind gaf er geen acht op. De stoker met gevaar van zijn leven, sprong van den tram en wierp 't knaapje met een zwaai ter zijde, terwijl de tram het kruiwagentje in honderden splinters verbrijzelde. 't Kind had niet het minste letsel.

Stoker en machinist verdienen belooning.

Geestelijke benoemingen.

Zijn benoemd de EE. HH. Schaf, pastoor te Clavier ; Massart, pastoor van Marneffe tot pastoor te Moxhe, ter vervanging van E. H. Van der Heyden, die zijn ontslag neemt ; Piette, pastoor van Gleixhe, tot pastoor te Marneffe ; Delmotte, kapelaan van Luik (S. Antonius) tot pastoor te S. Léonardus bij Hoei ; Schoonbroodt, pastoor te Bois, is overgeplaatst naar Gleixhe ; Kersten, pastoor te Hockay, is overgeplaatst naar Bois ; Wellens, prof. te Bree, is pastoor benoemd te Ryckel, ter vervanging van den E. H. Philips, die zijn ontslag neemt ; Ahn Eug., diaken, is prof. benoemd te Stavelot.

BREUKEN

VOOR ALTIJD GENEZEN IN 10 DAGEN.
GEEN BREUKBAND MEER.

Heelkundige Inrichting St-ANNA

te Lanaeken, bij Maestricht, bediend door de Eerw. Kleine Zusters van St-Jozef.

Vrouwenziekten, misvormde ledematen.
aderspat, aderbreuk.

Spreekuren : Vrijdag's van 2 tot 6 uren.

Storfgevallen.

Dezen morgend heeft, in O. L. V. kerk, de plechtige lijkdienst plaats gehad van Dame Marie-Laurens-Thérèse GADET, weduwe van den Heer Henri-Gérard L'HOIRT, geboren te Maestricht den 8 December 1816 en onvoorziens donderdag te Tongeren overleden.

Gedurende hare zoo lange als welvervulde loopbaan, gaf de betreurde afgestorvene steeds het stichtend voorbeeld van al de schoone deugden welke de uitmuntende christene kenmerken.

De goedheid van haar hart verwierf haar de diepe achting van al degenen die haar kenden. Hare nagedachtenis zal in zegening blijven.

Ter wille eener vrouw

11de VERVOLG.

Soms was hij zeer dankbaar, een ander maal als ik zoo vrij was hem te waarschuwen en verwijten te doen, verwenschte hij mij en slingerde hij mij weinig vriendelijke woorden naar het hoofd, zoodat ik hem soms de kamer moest laten uitzetten.

Eindelijk geraakte hij zoo zeer in moeilijkheden, dat hij binnen vier-en-twintig uren Engeland moest verlaten. Waar hij toen was heengegaan, wist niemand, maar hoe het zij, de familie had twee jaar lang geen last van hem, toen hij opeens weer verscheen, ietwat veranderd, blijkbaar in eenigszins betere omstandigheden, doch overigens vrijwel deselfde gebleven. Het is wel jammer dat hij Godfrey's dood het landgoed in banden moet komen van zulk een kerel, doch de familie zal dan moeten doen hetgeen zij reeds zoo dikwijls deed : zich bij de zaak kalm neerleggen.

— Maar hij heeft het nog niet, riep ik zoo stellig, dat de oude heer mij verwonderd bezag, wij zullen spoedig weten hoe de stand van zaken is.

— Wat bedoelt ge ? vroeg hij, ik begrijp u niet.

— Ik bedoel dat er iemand is, die wil uitmaken of Godfrey Blake al dan niet dood is, antwoordde ik ; met andere woorden : hij zal gevonden worden, of zijnen dood zal zóó duidelijk worden bewezen, dat alle twijfel verder onmogelijk zal zijn.

De notaris nam den bril van zijn neus en wreef er bedenkelijk mee langs zijne vingers. Het kwam mij voor dat er een glimlach op zijn lippen speelde.

— En wie is degene, die de wereld rond wil reizen, om die onmogelijke taak te vervullen ? vroeg hij na eenig stilzwijgen.

— Ik, antwoordde ik, niet zonder eenige ijdelheid, toen ik zijne verbazing bespeurde, ik ben besloten, Engeland te verlaten om hem te gaan zoeken.

— Inderdaad, hernam hij met prikkelende kalmte, dan vrees ik dat ge eene lange en moeilijke taak te vervullen zult hebben.

Er lag iets in zijn wezen dat mij deed verbeelden dat hij mijn plan eigenlijk zeer belachelijk vond. Maar juist dit feit prikkelde mij en noopte mij verder te gaan.

— Ik vertrek aanstaanden donderdag naar Zuid-Amerika, hernam ik, ik zal daar inlichtingen inwinnen te Buenos-Ayres en aan de goudmijnen en krijg ik daar geene inlichtingen genoeg dan ga ik naar de Vereenigde-Staten en zet ik mijne nasporingen voort te New-York, Chicago en San-Francisco. Ik zal zoeken in elke stad, waar Blake geweest is.

— In dat geval zult ge ons na uwen terugkeer heel wat belangrijke avonturen kunnen meedeelen, zegde Vargenal, ten minste als ge terugkeert. Ik voor mij verwacht te vernemen dat onze belangstellende vriend Mulhausen u zal gevolgd hebben en u binnen veertien dagen na de aankomst in Argentinië uit den weg zal hebben geruimd. Doch in ernst : hebt ge dat besluit niet wat te gauw genomen ? Maar het is waar ook, toen waart ge nog niet op Burwell Court geweest ; ge hebt daar Mildred Blake gesproken.

Ik voelde dat ik bloosde tot over mijne ooren, of de oude Vargenal dat opgemerkt had, weet ik niet. Had hij het opgemerkt dan deed hij alsof dat niet het geval was geweest en daarvoor was ik hem oprecht dankbaar.

— En wie zal u vergezellen ? vroeg hij na eenig stilzwijgen, en ik zag dat hij glimlachte naar de kaarsen ; want ge zult toch niet alleen gaan ?

Ik wist dat ik nu eene verrassing voor hem had ; eene verrassing, die hem zou doen ontstellen.

— Jufvrouw Blake en hare gezelschapsdame jufvrouw Priscilla gaan met mij mee, zegde ik.

Hij sprong opeens overeind.

— Alle duivels ! riep hij.

— Volstrekt niet ! Zijne satanische majesteit zal niet van de partij zijn.

— Ge bedoelt toch niet, riep hij, dat Mildred Blake en Priscilla Hemp u zullen vergezellen op dien dolzinnigen tocht ?

— Dat bedoel ik inderdaad. Alles is afgesproken, dat is de reden waarom ik thans tot u kwam.

— Dan heb ik alleen te zeggen dat ge zot zijt, grijze allemaal, stapelzot en ze moesten u in een krankzinnigengestichtbrengen.

Er was iets spottends in zijn blik toen hij vervolgde :

— Slimmerik, ik begrijp wel waarom ge er zoo op gesteld zijt, naar die vreemde plaatsen te gaan. Ik kan er u om benijden, waarlijk ! Als ik een jong man was, zou ik hetzelfde doen, maar, let op hetgeen ik u voorspel : die jufvr. Priscilla zal u een last zijn. Dat oude mensch wil van alles den rechten draad weten. Socrates zou er zot door geworden zijn. Ge zult het misschien niet willen gelooven, maar de laatste maal toen ik te Burwell was, heeft ze mij na het diner maar steeds gedurig gevraagd haar in bijzonderheden te vertellen wat de aanleiding was tot het aannemen van de Reform-bill en welken invloed dat gehad heeft op ons beroep ! Wat moet ge nu met zulke vrouw beginnen ? Maar om op onze zaken terug te komen : zullen jufvr. Blake en hare gezelschapsdame werkelijk aanstaanden donderdag met u vertrekken ?

— Aanstaanden donderdag, antwoordde ik, en jufvr. Blake heeft mij gevraagd u te verzoeken de noodige maatregelen voor het beheer van het landgoed te nemen tijdens hare afwezigheid.

— Dat zal ik doen, zegde hij, en er is nog iets....

Hij brak op eens af, stak de handen onder de panden van zijn frak en liep zwijgend een paar maal de kamer op en neer met op elkander geklemde lippen en den bril over zijn voorhoofd geduwd, zooals hij steeds deed wanneer hij ernstig over iets nadacht. Eindelijk bleef hij voor mij stilstaan — ongetwijfeld zou er iets bijzonders komen.

— Cuthbert Brudenell, zegde hij, ge weet dat ik u altijd heb mogen lijden en ik durf zeggen dat we steeds goed met elkaar overweg konden, al hebt ge me soms een uitgedroogde kerel genoemd. Neen, val mij nu niet in de rede ! Ik ben thans besloten : als bewijs van mijne groote vriendschap voor u zal ik u den grootsten dienst bewijzen, dien ge ooit in uw leven ontvangen hebt : « ik ga met u mede om u te helpen bij » het zoeken naar Godfrey Blake. »

— Wat zegt ge daar ! riep ik verbaasd, wie heeft u dat gevraagd ?

— Niemand, antwoordde hij kalm, en dat is misschien juist de reden dat ik mede wil gaan. Ge zult onderweg hulp noodig hebben en iemand om op u te letten. Ik ben al lang van zin geweest eenigen tijd vacancie te nemen en was reeds half van plan de volgende maand naar Australië te gaan. Zelfs uitgedroogde kerels als ik er een ben, hebben nu en dan verandering noodig. En bovendien, voegde hij er bij, terwijl hij dichter bij mij kwam en mij ondeugend in de zijde duwde, wie weet of ge op een goeden dag niet blijde zult zijn een vriend bij te hebben, die wel zoo goed wil zijn Priscilla Hemp een minuut of wat bezig te houden.

Ik wist eigenlijk niet of ik blij of kwaad moest zijn over het voorstel van den ouden heer, doch hij had in vollen ernst gesproken.

— Welnu, hernam hij, na mij eenige seconden strak in het gelaat te hebben gezien, wilt ge me, wat u zelf betreft, toestaan, deel uit te maken van het reisgezelschap ?

— Heel gaarne, antwoordde ik dadelijk, natuurlijk als jufvr. Blake er niets tegen heeft. Ik geloof echter dat ik wel weet wat ze zeggen zal als zij uw plan vernemt.

Opnieuw zag hij mij strak aan.

— En wat zal zij dan zeggen ? vroeg hij.

— Ik moet thans weg, zegde ik, doende als of ik die vraag niet had gehoord, morgen om elf ure kom ik nog even binnen, wij kunnen dan de zaak nog eens in bijzonderheden bespreken. Goeden avond.

Ik trok mijnen frak aan, nam hoed en regenscherm, die ik op een stoel gelegd had en begaf mij naar de deur. Maar Vargenal was niet van plan mij te laten gaan, alvorens ik hem op zijne laatste vraag had geantwoord. Hij legde eene hand op mijnen schouder en terwijl hij mij met de andere bij den knoop van mijn frak vasthield : zegde hij :

— Een oogenblik, Brudenell, ge hebt me nog niet gezegd wat jufvr. Blake wel van mijn plan zal zeggen.

— Welnu, als ge dat dan weten wilt, geloof ik dat ze zeggen zal, dat ze het heel goed zal vinden dat ge meegaat, op eene voorwaarde...

— En die is ?

— Dat ge beloofd van iederen morgend twee uren over te hebben om jufvr. Priscilla bezig te houden.

— Mijn hemel, dan zal ik de geheele encyclopedie moeten meenemen, riep hij, terwijl ik hem goeden avond wenschte en de trap afging.

Na het gebouw te hebben verlaten, liep ik het plein om, met het plan naar Oxford Street en van daar naar het koffiehuis te gaan, waar ik gewoonlijk dineerde. Terwijl ik langs het voetpad van Southampton Street ging, dacht ik over het besluit van den notaris en bevond mij juist over *Holborn Restaurant*, toen ik mij herinnerde dat, ik vóór ik Burwell had verlaten, jufvr. Blake had beloofd haar te doen weten of ik Vargenal had gesproken.

Aan den overkant der straat was een telegraafkantoor, waarom zou ik haar niet seinen ? Ik liep naar het gebouw. Maar toen ik de deur bereikt had, liep ik bijna tegen eenen man die langs het gaanpad liep, in de richting die ik was gegaan. Wie het wezen mocht, hij had mij bepaald herkend, want hij bleef even staan en trachtte daarop onopgemerkt verder te gaan. Maar het licht van de lantaarn viel op zijn gelaat en opeens herkende ik Mulhausen's afzichtelijke vriend, den aapmensch, dien ik den dag te voren uit Burwell Park had gezet.

Mijne verbazing was grooter dan de uwe, dit lezende, wezen kan.

Een oogenblik stond ik als vastgenageld aan de straat, te verbaasd om iets te zeggen of te doen. Als ik aan den kerel gedacht had, had ik gezworen dat hij op dit oogenblik 50 of 60 mijlen van hier was in de herberg van een of ander dorp in Hertfordshire. Maar nem hier aantreffen, blijkbaar mij nagaande, was iets dat mij stom deed zijn van verbazing.

Ik keerde mij om, om hem aan te spreken, doch nog voor ik dat doen kon, was hij reeds de straat overgestoken en in de duisternis verdwenen. Ziende dat het nutteloos zou wezen, te trachten hem in te halen en begrijpende dat ik daaraan nog niets zou hebben, al gelukte het mij ook, trad ik het telegraafkantoor binnen en verzond mijn telegram. Weder op straat gekomen, zag ik nauwlettend rond of ik ook weer bespied werd, nam toen een rijtuig en gelastte den koetsier, mij selfens naar mijn koffiehuis te brengen.

Den volgenden morgen ging ik volgens de afspraak bij Vargenal binnen en vond hem gereed, naar Burwell te vertrekken. Ik vertelde hem van mijne zonderlinge ontmoeting op den vorigen avond en maakte hem deelgenoot van de verdenking, die daardoor bij mij opgerezen was.

— Blijft ge bij uw plan ons naar Zuid-Amerika te vergezellen ? vroeg ik hem, na mijn verhaal te hebben gedaan.

— Meer dan ooit, antwoordde hij, dat wil zeggen, als jufvr. Blake er niets tegen heeft. Gij hebt er toch niets tegen ?

— In het minst niet, antwoordde ik, want ik had 's nachts nog verder over de zaak gedacht ; hoe meer menschen in deze zaak raad kunnen geven des te beter. Als wij samen Godfrey Blake niet kunnen vinden, zal het mij verwonderen. Wat denkt gij er van ?

— Wij zullen er ons best toe doen, zegde hij ernstig, niemand kan meer van ons verlangen. Maar nu moet ik weg, wil ik mijn trein niet misloopen. Zoodra ik terug ben zal ik u doen weten wat ik gedaan heb.

Toen ik dien avond op mijn kamers terugkwam, vond ik een brief op mijne schrijftafel ; ik brak hem open en las :

« Waarde heer Brudenell, Mijnheer Vargenal » is juist hier gekomen met een aanbod dat mij » zeer verrast heeft. Ik kan het nauwelijks » gelooven, maar het is duidelijk dat hij ons » wil vergezellen op onze reis om Godfrey te » zoeken. Zijn hulp zal ons natuurlijk veel waard » zijn en daar ik begrepen heb dat gij er niets » tegen hebt dat hij meegaat, heb ik zijn aanbod » aangenomen. Hij heeft mij gezegd dadelijk de » noodige maatregelen te zullen nemen voor » ons vertrek en plaats te bespreken, op de » boot. Ik haak naar het oogenblik, waarop wij » onze nasporingen zullen beginnen. Natuurlijk » dat wij u zullen beschouwen als de leider van » onzen tocht.

» Steeds uw dankbare
MILDRED BLAKE.

» P. S. — Die vreemde man, mijnheer Mulhausen, is dezen morgend weer hier geweest.